

Tove Videbæk (KRF):

Hvad kan sundheds- og socialministeren oplyse om udviklingen inden for psykiatrien, har vi spurgt i dag. Spørgsmålet er stillet af hensyn til de medmennesker, der har brug for hjælp på det psykiatriske område. For mange psykiatriske patienter er livet meget svært. De ville hellere have et brækket ben eller en anden fysisk sygdom, for ofte føler de, at der bliver set skævt til dem, eller de føler, at andre ser på dem som anderledes. Derfor er det vigtigt, at vi gør en speciel indsats for at lette hverdagen for dem og styrke behandlingstilbudene til dem.

For nylig fejredes 25-års-jubilæum for amternes overtagelse af psykiatrien. Jeg deltog selv i en del af mødet i Odense, og der var både ris og roser til den psykiatriske behandling rundt om i vort land. Der er stadig meget at tage fat på, og derfor har vi også listet nogle helt konkrete punkter op her i dag. Blandt andet ønsker vi at sikre en bedre sammenhæng, og at de forskellige sektorer arbejder bedre sammen. De sindslidende skal sikres medbestemmelse, og inddragelse af pårørende og andet netværk skal også sikres.

Tidligere – og måske nogle steder endnu – har mange pårørende fået det indtryk, at de professionelle ønskede dem hen, hvor peberet gror. De skulle i hvert fald ikke blande sig. Heldigvis blæser der nu nye vinde, og vi har i dag en helt klar viden om, at psykisk syges pårørende er en vigtig ressource i psykiatrien. De er vigtige som hjælp, støtte og omsorgsgivere, og de er en vigtig del af den sindslidendes private sociale netværk. Og vi ved, at der opnås en væsentlig positiv effekt, når de professionelle tidligt og målrettet inddrager og samarbejder med de pårørende.

Sammenhængen i behandlingen skal også styrkes i forbindelse med udskrivning fra sygehuset. I bogen »De farlige psykiatriske tal« står der, at kun 48 pct. af de skizofrene patienter, der udskrives fra psykiatriske afdelinger, har kontakt til et ambulante behandlingstilbud en måned efter udskrivelsen. Det er en katastrofe for de psykisk syge. Især for de patienter, som har forsoget selvmord, er det kritisk på denne måde at blive svigtet.

Inden for psykiatrien er det 20 gange så hyppigt, at folk begår selvmord. Selvmordstillene er tydeligvis gået ned de sidste 20 år, men det er forfærdeligt, at i gruppen af helt unge piger i 15-til 19-års-alderen er selvmordstillene tredoblet inden for de senere år. I denne aldersgruppe har vi også unge med spiseforstyrrelser og forskel-

ligartet misbrug. Det kalder på ekstra omsorg og behandlingsindsats, og derfor er det nødvendigt, at vi har det sidste punkt på listen med om tilbud til børn, unge og voksne med sindslidelser.

Og så er der spørgsmålet om tvang. På 25-års-jubilæumsdagen talte afdelings- og inspektionschef Lennart Frandsen fra Folketingets Ombudsmand om de tre r'er, om retssikkerhed, rimelighed og respekt. Og han sagde, at tvang opleves af mange patienter som overgreb og ydmygelse. Det er også baggrunden for, at Det Etsiske Råd i sin redegørelse fra 1997 anbefaler at undgå tvang, hvor man overhovedet kan det.

I Lennart Frandsens indlæg blev der nævnt tilfælde, hvor patienter lå på gangen på grund af overbelægning eller opholdt sig på lukkede afsnit, fordi der ikke var plads på de åbne. Og vi ved jo også alle om færdigbehandlede patienter, der holdes på afsnittene, fordi der mangler et passende kommunalt eller amtskommunalt udslusningstilbud.

Her kan jeg ikke undlade at kommentere, at det må være på de omsorgsfulde psykiatriske afdelinger, for visse steder lukker man blot patienterne ud, når man mener, de er færdigbehandlede, uanset hvilke tilbud der er eller ikke er til dem derude. Derfor er det også, at vi ser psykiatriske patienter som hjemløse rundtomkring, patienter, som egentlig burde være indlagt, være i ambulante behandling eller i et bofællesskab med omsorg.

Det *må* vi blive bedre til. Der *skal* være udskrivningsaftaler eller koordinationsplaner for patienter, der har brug for, at nogle følger dem videre. Der skal være tovholdere, koordinatore eller kontaktpersoner, der bevarer kontakten med dem og hjælper dem. Det er utilstedeligt, at vi i et velfærdssamfund som Danmark har ubehandlede eller halvt færdigbehandlede eller forsømte psykisk syge, der bor på gader og stræder og i trappeopgange.

De sindslidende er ikke en homogen gruppe. Deres sygdomsforløb og perspektiver på hverdagslivet er forskellige. I den professionelle opgaveløsning er der derfor brug for forskellige valgmuligheder, forskellige arbejdsformer og modeller.

I den rapport, som vi har fået til i dag, er der 34 gode anbefalinger. Med vedtagelsen dags dato bebuder vi sådan set også som ordførere, at vi vil holde øje med, hvad der sker på området. Og vi ser frem til en redegørelse allerede i næste folketingssamling om opfølgning på punkterne i